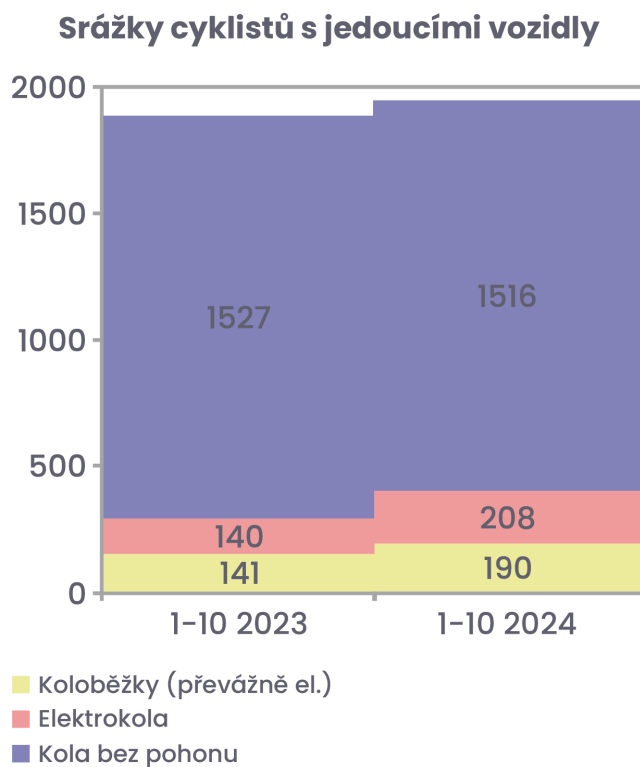

Kola, elektrokola a elektrokoloběžky: srovnání nehodovosti v sezóně 2023 a 2024

Obsah

1 Shrnutí pro veřejnost	3
2 Motivace a metodika	4
3 Výsledky analýzy	5
Příloha – zdrojová data	11

1 Shrnutí pro veřejnost

Od roku 2023 rozlišuje Policie ČR u nehod jízdní kola a koloběžky a dále běžná kola od elektrokol a elektrokoloběžek. Nad daty z roku 2023 jsme zpracovali podrobnou analýzu nehodovosti. Data z prvních 10 měsíců roku 2024 nám pak dovolují provést srovnání obou sezón.

Celkový počet nehod s účastí cyklisty se v sezóně 2024 zvýšil o cca 5,8 %. Tento nárůst probíhal ve skupinách elektrických jízdních kol a koloběžek, kde jsou relativní nárůsty nehodovosti 46 %, resp 26 %. U nepoháněných jízdních kol počet nehod stagnoval. **Počet nehod s těžkými následky se výrazně snížil (o 17 %).** Protože počet nehod s těžkými následky u elektrokol a koloběžek vzrostl jen minimálně, fakticky se snížil podíl nehod s těžkými následky na počtu nehod evidovaných Policií ČR.

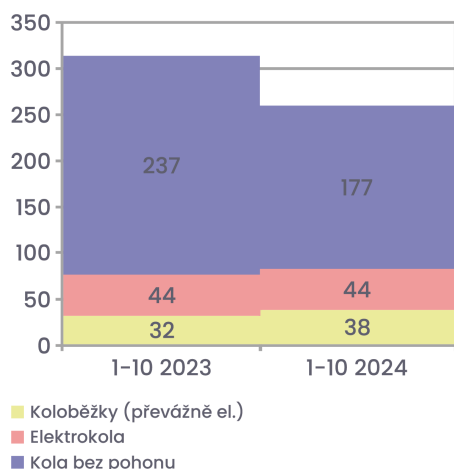
U poháněných kol a koloběžek narůstá počet samonehod (cca o 170 nehod) a nehod s lehkými následky řešenými Policií ČR, aniž by výrazněji rostl počet nehod s těžkými následky. Samonehody tvoří necelou polovinu všech nehod s účastí cyklisty (48 % v sezóně 2024), u koloběžek je tento podíl vyšší (57 %).

Počty srážek cyklistů s jedoucimi motorovými vozidly se chovají obdobně jako počty samonehod, tedy rostou společně s celkovým počtem nehod u elektrokol a koloběžek (cca o 120 nehod), zatímco u kol bez pohonu počet stagnuje. Jedná se zhruba o 42 % všech nehod s účastí cyklisty. **Podíl zavinění cyklistů při srážkách s motorovými vozidly je na straně cyklistů i nadále kolem 40 %**, aniž by kterákoliv skupina z tohoto výrazněji vybočovala (hodnoty se pohybují mezi 37 % a 48 %).

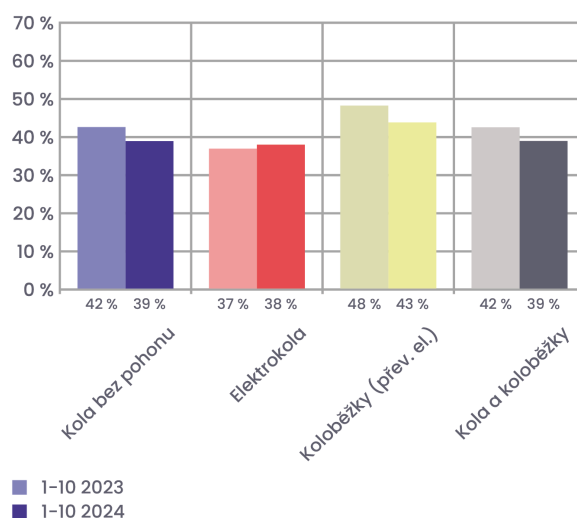
Srážky s chodcem tvoří pouze tři procenta nehod s účastí cyklisty. V žádné ze sledovaných kategorií jejich počet nevzrostl více než o desetinu, současně u elektrokol a koloběžek je jejich evidovaný počet tak malý, že případný nárůst nebo pokles nemá smysl hodnotit. Podíl zavinění cyklistů při srážkách s chodci se pohybuje kolem 70 %.

Podíl cyklistů s přilbou při nehodách se meziročně mírně zvýšil o 1,4 % na 41 %, výrazněji u jízdních kol bez pohonu (o cca 2 %). Zřetelně nižší je podíl nošení přilby u koloběžek (25 %).

Nehody s účastí cyklisty a těžkými následky

Podíl zavinění cyklistů při srážkách s vozidly

2 Motivace a metodika

Při analýze jsme se soustředili na následující faktory:

- podíl nehod se závažnými následky (KSI – Killed or Seriously Injured),
- podíl samonehod – nehod bez účasti dalšího aktéra,
- podíl srážek s motorovým vozidlem a chodcem,
- podíl zavinění srážek s jinými vozidly nebo s chodcem ze strany cyklisty,
- podíl nehod, při kterých měl cyklista přilbu.

Zdrojová data jsme získali od Policie ČR v podobě exportu databáze všech PČR evidovaných dopravních nehod za měsíce leden až říjen let 2023 a 2024 do sady souborů MS Excel. Metodika je podobná jako v analýze za rok 2023¹. Zdrojová data jsou v příloze analýzy.

Bezmotorová vozidla byla analyzována v kategoriích dle tabulky 1. Postup je podrobně popsán v analýze roku 2023, zde uvádíme pouze nesamozřejmé nebo odlišné kroky. Jízdní kola nebo koloběžky poháněné benzínovým pohonem byly přiřazeny k elektrokolům, potažmo elektrokoloběžkám. Počet nehod s účastí benzínem poháněného kola nebo koloběžky je velmi malý (v roce 2023 pouze 12).

Tabulka 1: Kategorie bezmotorových vozidel v analýze.

Kategorie	Zkrácené označení	Druh vozidla [p44]	Druh pohonu, paliva [p45d]	nehody 1–10 2023	nehody 1–10 2024
jízdní kolo bez pohonu	<i>kolo bez pohonu</i>	jízdní kolo	nezjištěno/žádné	3 501	3 471
kolo s pohonem	<i>elektrokolo</i>	jízdní kolo	elektro, benzín	406	594
koloběžka, převážně s pohonem	<i>koloběžka (převážně el.)</i>	koloběžka	nerozlišeno	457	576
všechna kola nebo koloběžky ²	<i>kola a koloběžky</i>	jízdní kolo, koloběžka		4352	4605

Při analýze dat z měsíců 1–10 za rok 2023 jsme zjistili nesoulad s celoročními daty, koloběžek bez pohonu bylo 129, tedy více než za celý rok 2023 (62). Srovnáním jednotlivých nehod jsme zjistili, že více než v 80 případech byla bezmotorová koloběžka v celoročních datech dodatečně přeřazena do kategorie koloběžky elektrické. Obdobně se to zdá i v roce 2024, kdy je do konce října evidováno 124 nehod s bezmotorovou koloběžkou, což by znamenalo meziroční nárůst přes 150 %. Předpokládáme tedy, že i tato data budou teprve opravena. Tento nesoulad nám nicméně nedovoluje oddělit v analýze elektrické a nepoháněné koloběžky. Koloběžky jsou tedy porovnávány vcelku s tím, že 80–90 % nehod v této kategorii tvoří nehody elektrokoloběžek – a tudíž je kategorie koloběžek víceméně reprezentativní pro elektrokoloběžky.

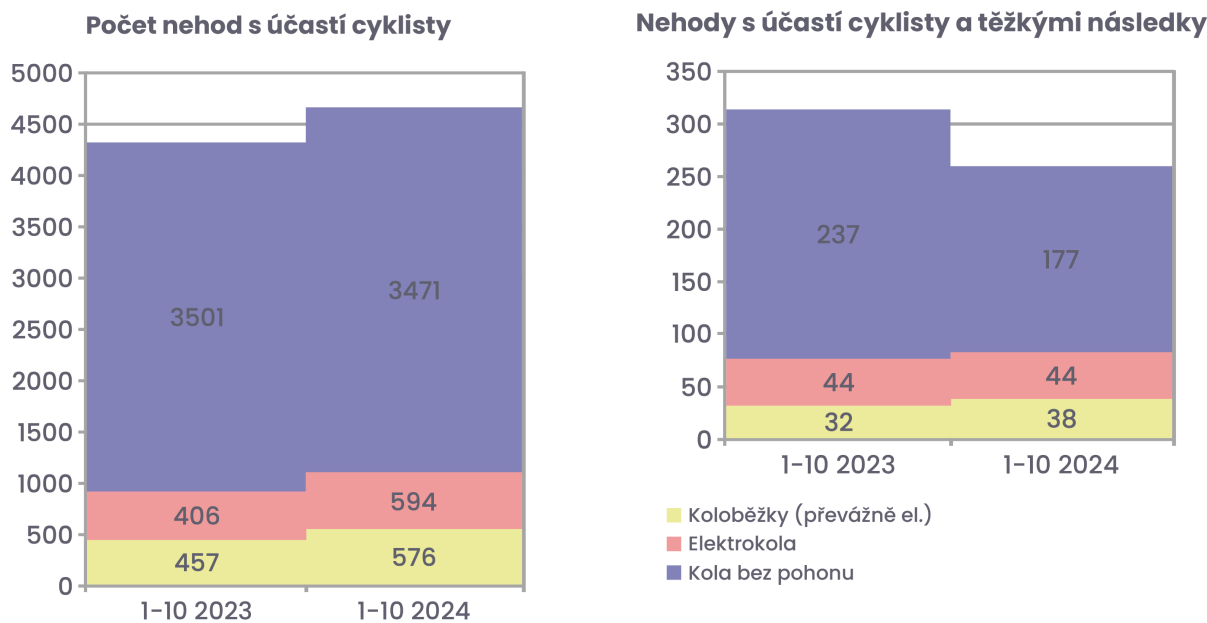
¹ <https://auto-mat.cz/auto-mat.cz/wp-content/uploads/Analýza-nehodovosti-2023-bezmotorova-vozidla.pdf>

² Pozn.: Součet nehod z uvedených kategorií je vyšší než celkový počet nehod, protože existují nehody mezi koly z různých kategorií, které se započítávají vícekrát.

3 Výsledky analýzy

Počet nehod s účastí cyklisty a jejich následky

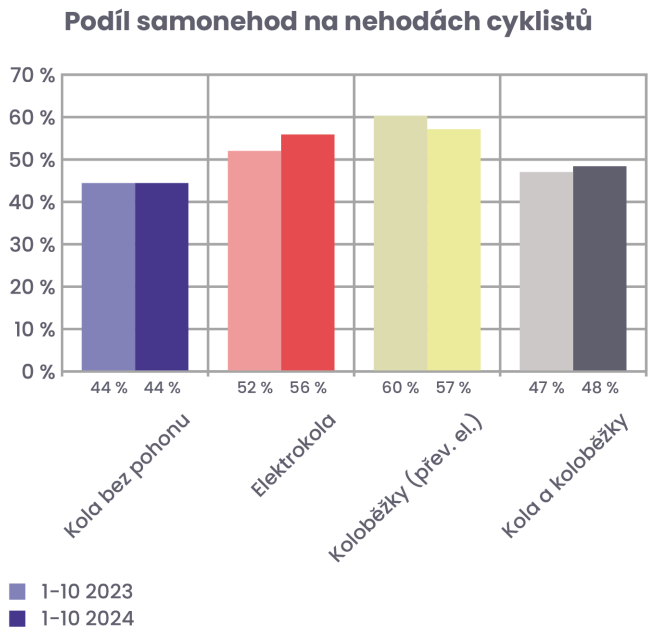
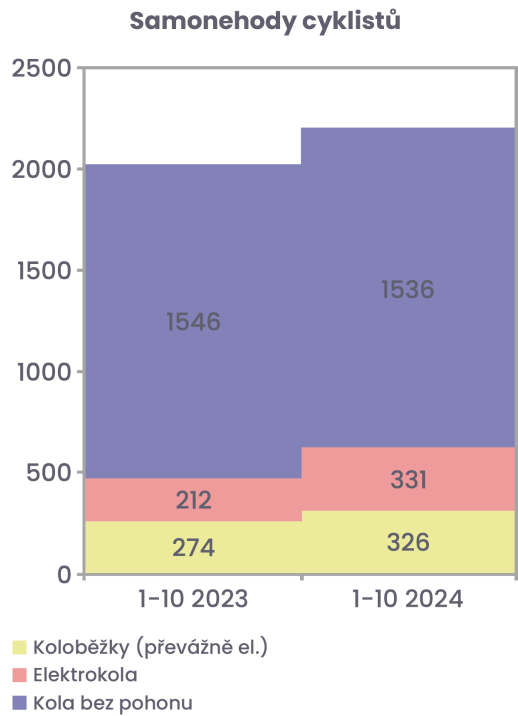
Počet nehod s účastí cyklisty se v sezóně 2024 zřetelně zvýšil. Nárůst počtu nehod je zřetelný u elektrických jízdních kol a koloběžek, zatímco u nepoháněných jízdních kol počet nehod stagnoval. Počet nehod s těžkými následky naopak poklesl, přičemž tento pokles se prakticky plně realizoval v segmentu kol bez pohonu. Naproti tomu u poháněných kol a koloběžek počet nehod s těžkými následky stagnoval nebo mírně vzrostl. Vzhledem k nárůstu celkového počtu nehod to nicméně znamená pokles podílu nehod s těžkými následky ve všech sledovaných segmentech jízdních kol.

		Kola bez pohonu	Elektrokola	Koloběžky (převážně el.)	Kola a koloběžky
Celkový počet nehod	1-10/2023	3 501	406	457	4 352
	1-10/2024	3 471	594	576	4 605
	změna	-30	188	119	253
	rel.	-0,86 %	46,31 %	26,04 %	5,81 %
Těžké následky (KSI)	1-10/2023	237	44	32	313
	1-10/2024	177	44	38	259
	změna	-60	0	6	-54
	rel.	-25,32 %	0,00 %	18,75 %	-17,25 %

Samonehody

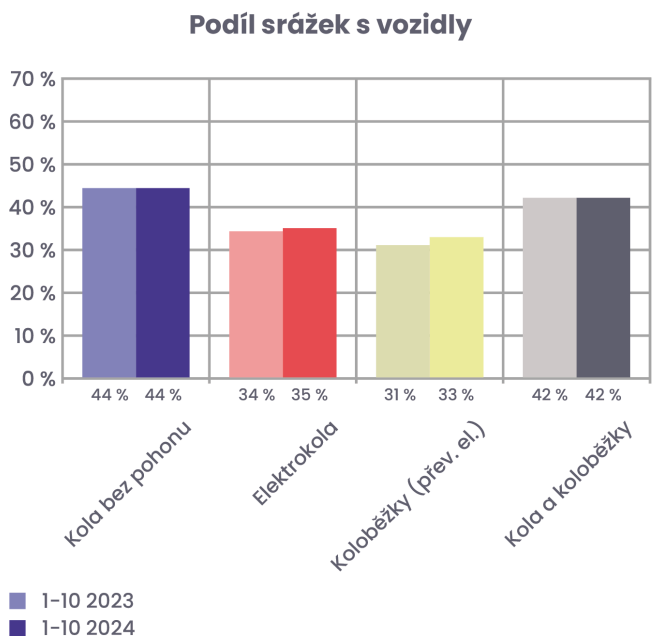
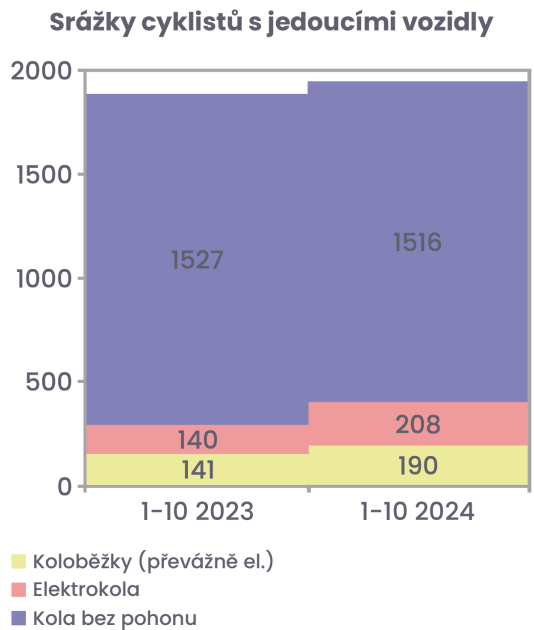
Počet samonehod u nepoháněných kol se nikterak nezměnil. Nárůsty jsou ale zřetelné u jízdních kol s pohonem. Podíl samonehod na všech nehodách kolísá v řádu několika procent, i nadále platí, že u elektrokol a koloběžek je vyšší než u nepoháněných kol. **U poháněných kol a koloběžek tedy narůstá počet samonehod a nehod s lehkými následky řešenými Policií ČR, aniž by výrazněji rostl počet nehod s těžkými následky.**

Samonehody	Kola bez pohonu	Elektrokola	Koloběžky (převážně el.)	Kola a koloběžky
1-10/2023	1 546	212	274	2 036
1-10/2024	1 536	331	326	2 193
změna	-10	119	52	157
rel.	-0,65 %	56,13 %	18,98 %	7,71 %

Srážky s jedoucými motorovými vozidly

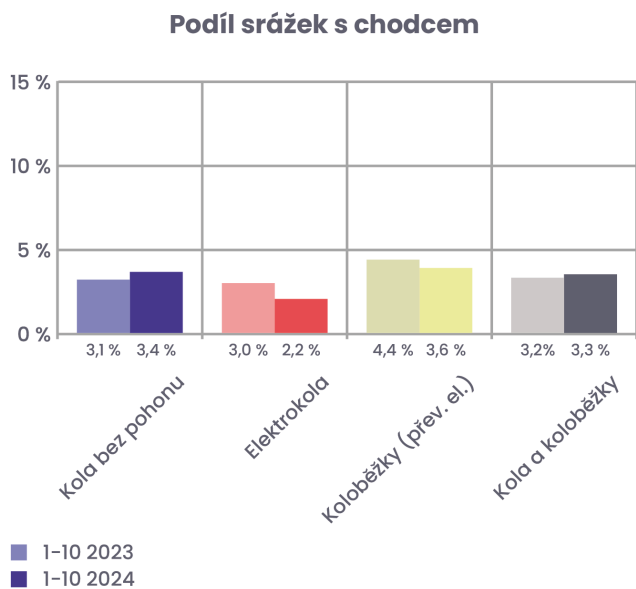
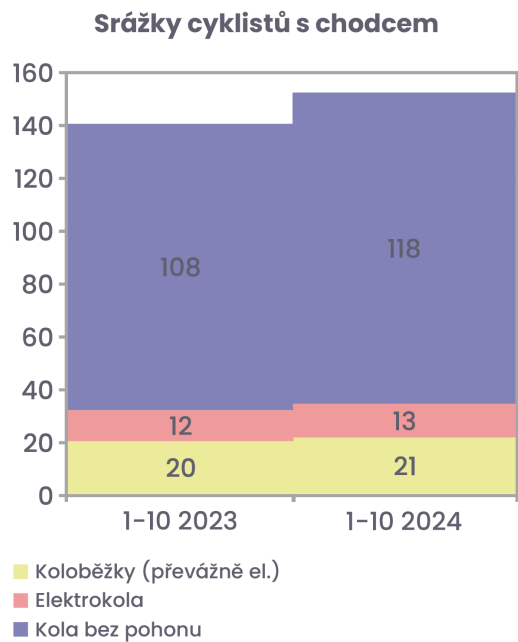
Počty srážek s jedoucými motorovými vozidly se chovají obdobně jako počty samonehod. V roce 2024 vzrostly zřetelně u motorem poháněných kol a koloběžek. Tento nárůst jde ale ruku v ruce s celkovým nárůstem počtu nehod, podíl srážek s motorovými vozidly na celkovém počtu nehod se ale ani u poháněných bezmotorových vozidel výrazněji nezměnil.

		Kola bez pohonu	Elektrokola	Koloběžky (převážně el.)	Kola a koloběžky
Počet srážek s jedoucými motorovými vozidly	1-10/2023	1 527	140	141	1 813
	1-10/2024	1 516	208	190	1 913
	změna	-11	68	49	100
	rel.	-0,72 %	48,57 %	34,75 %	5,52 %
Podíl srážek s jedoucými motorovými vozidly	1-10/2023	43,62 %	34,48 %	30,85 %	41,66 %
	1-10/2024	43,68 %	35,02 %	32,99 %	41,54 %
	změna	0,06 %	0,53 %	2,13 %	-0,12 %
Podíl zavinění cyklisty při srážce s jedoucými motorovými vozidly	1-10/2023	41,58 %	37,14 %	48,23 %	41,75 %
	1-10/2024	38,92 %	37,98 %	42,63 %	39,21 %
	změna	-2,67 %	0,84 %	-5,60 %	-2,55 %

Srážky s chodcem

Počet srážek s chodcem evidovaných Policií ČR vzrostl v roce 2024 o 11, relativně o necelých 8 %.
Srážky s chodcem tvoří jen kolem tři procent nehod s účastí cyklisty a jsou zhruba třináctinou počtu srážek s motorovými vozidly. Počty nehod jsou tak malé pro usuzování na trendy, zejména u skupin elektrokol a koloběžek. U vozidel s pohonem nicméně počet nehod vzrostl relativně méně než kolik by odpovídalo celkovému nárůstu počtu nehod.

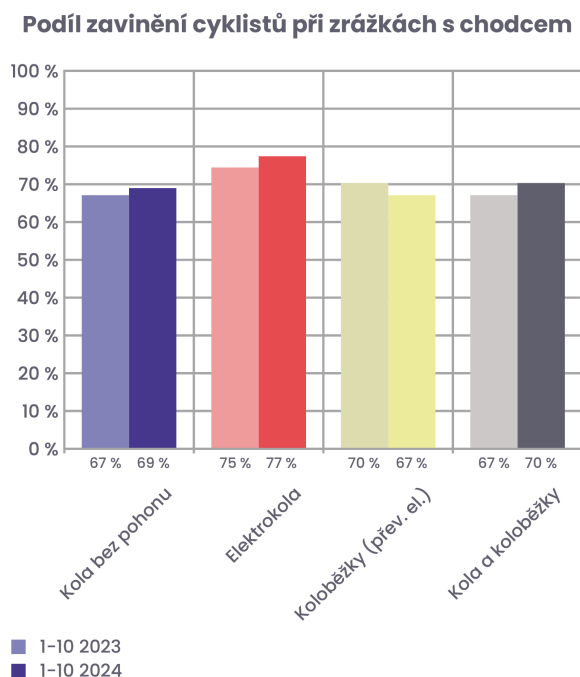
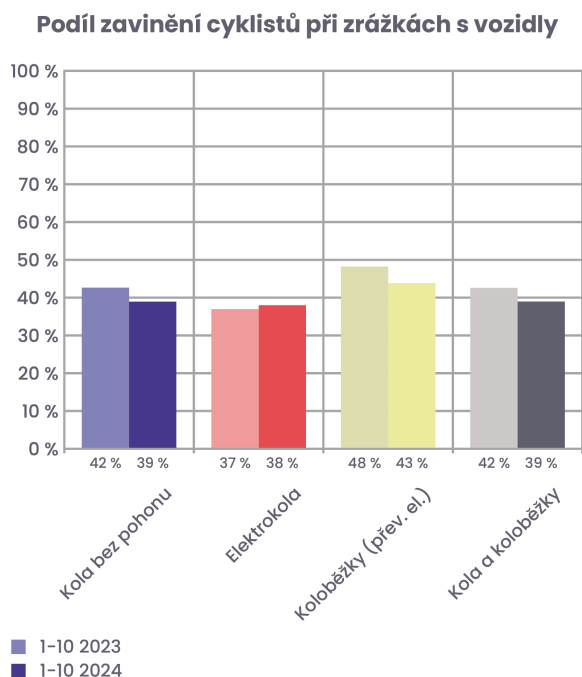

		Kola bez pohonu	Elektrokola	Koloběžky (převážně el.)	Kola a koloběžky
Počet srážek s chodci	1-10/2023	108	12	20	141
	1-10/2024	118	13	21	152
	změna	10	1	1	11
	rel.	9,26 %	8,33 %	5,00 %	7,80 %
Podíl srážek s chodci	1-10/2023	3,08 %	2,96 %	4,38 %	3,24 %
	1-10/2024	3,40 %	2,19 %	3,65 %	3,30 %
	změna	0,31 %	-0,77 %	-0,73 %	0,06 %
Podíl zavinění cyklisty při srážce s chodci	1-10/2023	66,67 %	75,00 %	70,00 %	67,38 %
	1-10/2024	69,49 %	76,92 %	66,67 %	69,74 %
	změna	2,82 %	1,92 %	-3,33 %	2,36 %

Podíl zavinění

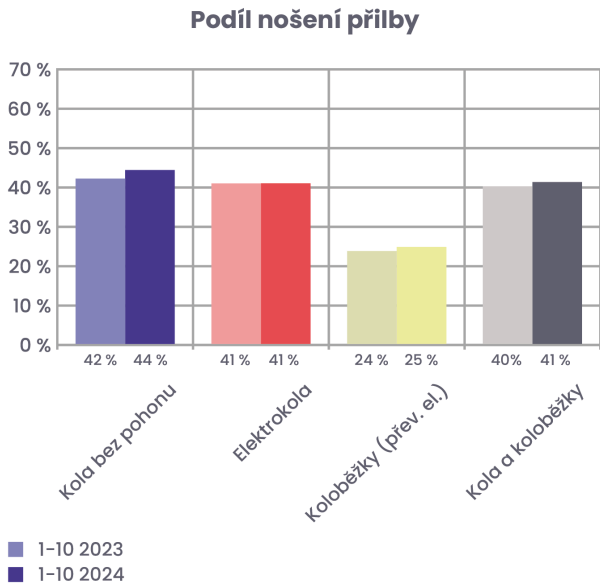
Podíl zavinění srážek s jedoucimi motorovými vozidly v meziročním srovnání mírně klesl a pohybuje se trvale kolem 40 %. Nejedná se ale o výraznou změnu.

Podíl zavinění cyklistů při srážkách s chodcem je vyšší než u srážek s motorovými vozidly a mírně vzrostl. U elektrokol a koloběžek se ale jedná o hodnoty vypočtené z velmi malého počtu nehod (ve sledovaném období mezi 12 a 21 nehodami).

Nošení přilby

Podíl cyklistů s přilbami při nehodách se meziročně mírně zvýšil, více u jízdních kol bez pohonu.

Podíl nošení přilby	Kola bez pohonu	Elektrokola	Koloběžky (převážně el.)	Kola a koloběžky
1-10/2023	41,97 %	41,28 %	23,77 %	40,00 %
1-10/2024	44,06 %	41,15 %	25,31 %	41,38 %
změna	2,09 %	-0,13 %	1,54 %	1,38 %

Příloha – zdrojová data

Počet nehod	Období	Kola bez pohonu	Elektrokola	Koloběžky (převážně el.)	Kola a koloběžky
Celkem nehod	1-10/2023	3 501	406	457	4 352
	1-10/2024	3 471	594	576	4 605
Nehody s těžkými následky (KSI)	1-10/2023	237	44	32	313
	1-10/2024	177	44	38	259
Samonehody (= 1 vozidlo + srážka se zaparkovaným vozidlem – srážky s chodcem)	1-10/2023	1 546	212	274	2 036
	1-10/2024	1 536	331	326	2 193
Počet srážek s jedoucimi vozidly	1-10/2023	1 527	140	141	1 813
	1-10/2024	1 516	208	190	1 913
Počet srážek s jedoucimi vozidly zaviněných cyklisty	1-10/2023	635	52	68	757
	1-10/2024	590	79	81	750
Počet srážek cyklisty s chodcem	1-10/2023	108	12	20	141
	1-10/2024	118	13	21	152
Počet srážek cyklisty s chodcem zaviněných cyklistou	1-10/2023	72	9	14	95
	1-10/2024	82	10	14	106
Počet nehod, kdy měl cyklista přílbu	1-10/2023	1 467	168	106	1 738
	1-10/2024	1 521	244	145	1 902
Počet nehod, kdy cyklista neměl přílbu	1-10/2023	2 028	239	340	2 607
	1-10/2024	1 931	349	428	2 694

Kola, elektrokola a elektrokoloběžky: srovnání nehodovosti v sezóně 2023 a 2024

Zpracovala Laboratoř udržitelného urbanismu spolku AutoMat

Autorský tým: Tomáš Doležal, Vratislav Filler

Prosinec 2024

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Analýza je výstupem projektu Zvyšování bezpečnosti cyklodopravy na základě pozorování a dat. Projekt byl podpořen Ministerstvem životního prostředí, projekt nemusí vyjadřovat stanoviska MŽP.